

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика і культура

Освітня програма 052 Політологія

Спеціальність 052 Політологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 7 від «07» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політика і культура
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
E-mail викладача	Moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	2. Вибіркові навчальні дисципліни 2.2. Цикл професійної підготовки
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=183&id_cou=8634
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу

2. Анотація до курсу

У системі наук про політику важливе місце посідає навчальна дисципліна «Політика і культура» як система наукових знань про взаємозв'язок політики і культури в сучасному світі, сутнісні характеристики та специфіку політичних культур різних суспільств та їх вплив на політичні процеси.

3. Мета та цілі курсу

Мета: ознайомлення студентів із сутністю і структурою культури та її тісного взаємозв'язку з політикою, різними історичними типами політичних культур, виявлення особливостей політичної свідомості та культури українського населення.

Цілі: засвоєння основних теоретичних положень культури, вміння розрізняти типи політичних культур за їх практичними проявами, здатність застосовувати теоретичні знання на практиці.

4. Компетентності

Загальні компетентності.

Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності.

Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

5. Результати навчання

Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
 Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
 Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
 Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	052 Політологія	3 курс	Вибірковий

Тематика курсу

Тема	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи дослідження політики і культури. Політична культура як категорія політології	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	○ Алексеєнко І. Політична участь: здобутки, проблеми, перспективи / І. Алексеєнко // Вісн. Укр. акад. держ. Упр. При Президентові України. – 2009. – № 4. – С. 267–274. ○ Андрушкін Б. О. Політика и религія / Б. О. Андрушкін // Час УА. – 2005. – № 2. – С. 18–19. ○ Білий О. Соціальна уява і політична	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год.	3 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	вересень 2023 р.

		поведінка у пострадянській Україні / О. Білий // Політична думка. – 2000. – № 2. ○ Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді М. Білий // Соціальна психологія. – 2004. – № 4. ○ Варивода Я. Масова свідомість як об'єкт національної безпеки / Я. Варивода // Людина і політика. – 2001. – №2 (14). – С. 88–96. ○ 6. Воловик В. Основні фактори становлення ідеології державотворення / В. Воловик // Віче. – 2001. – № 12. – С. 22–31. ○ 7. Головатий С. Політична культура населення України / С. Головатий, Н. Паніна. – К.: Наукова думка, 1993.			
Тема 2 . Структура та функції політичної культури	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	○ Дем'яненко В. Ментальні характеристики політичної свідомості українців / В. Дем'яненко // Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 94–99. ○ Духнович В. Психологічна готовність до політичного вибору В. Духнович // Соціальна психологія. – 2004. – № 2. – С. 70–76. ○ Карнаух А. Формування політичної культури молоді на сучасному етапі / А. Карнаух // Людина і політика. – 2004. – № 5. – С. 134–139. ○ 11. Кассирер Э. Техника современных политических мифов / Э. Кассирер // Философские исследования. – 2004. – № 3–4. – С. 165–186. ○ 12. Козак В. Форми політичної участі громадян у державотворчих процесах / В. Козак // Політична думка. – 1997. – № 5. ○ 13. Кольев А. М. Политическая мифология: реализация социального опыта / А. М. Кольев. – М. : Логос, 2003.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год.	3 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	вересень 2023 р.
Тема 3. Типологія політичної культури	семінарське заняття, 2 год.	○ Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді М.	підготовка конспекту семінарського заняття	3 б. (вибірково,	вересень 2023 р.

		Білий // Соціальна психологія. – 2004. – № 4. ○ Варивода Я. Масова свідомість як об'єкт національної безпеки / Я. Варивода // Людина і політика. – 2001. – №2 (14). – С. 88–96. ○ Воловик В. Основні фактори становлення ідеології державотворення / В. Воловик // Віче. – 2001. – № 12. – С. 22–31. ○ Головатий С. Політична культура населення України / С. Головатий, Н. Паніна. – К.: Наукова думка, 1993.	та термінологічного словника, 4 год.	під час опитування на семінарі).	
Тема 4. Політична свідомість та політична поведінка в структурі політичної культури	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	○ Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні / В. Лісовий // Розбудова держави. – 1993. – № 3. – С. 52–57. 16. Майстренко І. Риси політичної культури: Східна Європа та Латинська Америка. Порівняльний аналіз / І. Майстренко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2004. – № 1. – С. 120–128. ○ 17. Макеев С. Сучасна Україна: громадянська свідомість і політична участь 20 населення / С. Макеев // Політична думка. – 2000. – № 2. – С. 10–18. ○ 18. Міндюк О. Державна ідеологія народів світу / О. Міндюк // Дзвін. – 2004. – № 8. ○ 19. Мола В. Проблеми формування громадянина в Україні / В. Мола // Людина і політика. – 2003. – № 4. ○ 20. Молчанов М. Політична культура України: радянська чи пострадянська / М. Молчанов // Сучасність. – 1995. – № 10. – С. 59–69. ○ 21. Нагорна Л. П. Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні релігії / Л. П. Нагорна. – К., 1998. ○ 22. Пленков О. Ю. Мифы науки против мифов демократии / О. Ю. Пленков. – СПб., 1997.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год.	3 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	жовтень 2023 р.

		○ 23. Политическая культура: теорія и национальные модели. – М., 1994. ○ 24. Полищук И. Концепція політичної культури: структурний аспект / И. Полищук // Персонал. – 2005. – № 6. – С. 26–30. ○ 25. Полянська В. Символічна політика як політична реальність: концептуальні засади дослідження / В. Полянська // Людина і політика. – 2004. – № 2. 26. Попок А. Розвиток політичної свідомості українців в історичному контексті тоталітарної спадщини / А. Попок, Н. Шкрєбтїєнко // Людина і політика. – 2002. – № 1. – С. 115–120.			
Тема 5. Політична соціалізація як механізм залучення людей до політичної культури	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	○ Примуш М. Ідеологія і політичний режим / М. Примуш // Політика і час. – 2002. – № 10. – С. 61–65. ○ Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина української держави : зб. наук. праць / за ред. В. М. Литвина, М. М. Слюсаревського. – К. : Інф.-вид. центр т-ва «Знання України», 2001. – Вип. 3. 29. Релігія і політика в сучасній Україні / Курас І. Ф., Рибачук М. Ф., Кирюшко М. І. та ін., під ред. І. Ф. Кураса. – К. : ППЕД, НАН України. – 2000. ○ Ребкало В. Культура громадянськості як чинник політичної соціалізації молоді В. Ребкало, В. Шахов // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молоді : наукові праці та матеріали конференції. Випуск 1. – К. : Тов-во «Знання України», 2001. ○ Рудакевич О. Політична культура української нації (Наукові засади дослідження та відродження) / О. Рудакевич // Мандрівець. – 1995. – № 1. – С.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год. самостійна робота, 10 год.	3 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	жовтень 2023 р.

		69–80. ○ . Рукавишников В. О. Политическая культура постсоветской России / В. О. Рукавишников // Социально-политический журнал. – 1998. – № 1. ○ . Рыбаков В. Ислам и гражданское общество / В. Рыбаков // Мировая экономика и международные отношения. – 1996. – № 8. ○ . Скрябін Д. «За веру царя и отечество» против прав человека? / Д. Скрябін // Час UA. – 2005 – № 1. – С. 14–15. ○ . Степаненко В. Влада і незалежний громадський контроль / В. Степаненко // Віче. – № 6. – 2000.			
Тема 6. Цінності, ціннісні орієнтації як складові політичної культури	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	○ . Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної 21 культури / Н. Тархова // Нова політика. – 2002. – № 2. – С. 52–54. ○ . Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К., 2004. ○ . Чальцева О. М. Порівняльний аналіз політичних культур: особливості, проблеми / О. М. Чальцева // Трибуна. – 2004. – № 5–6. – С. 29–31. ○ Шатилов А. Постсоветские подходы к изучению политической культуры / А. Шатилов // Pro et Contra. – 2002. – Т. 7. № 3. – С. 183–194. ○ Щербаков А. Е. Место мифов в политической идеологии / А. Е. Щербаков // Полис. – 2004. – № 5. ○ . Этничность и культурный плюрализм в контексте государственной политики // Полис. – № 4. – С. 30–52.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год.	3б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	жовтень 2023 р.
Тема 7. Політичні символи, стереотипи,	лекція, 2 год. семінарське	○ . Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К., 2004. ○ . Чальцева О. М. Порівняльний аналіз	підготовка конспекту семінарського заняття	3 б. (вибірково,	листопад 2023 р.

міфи і ритуали в культурі	заняття, 2 год.	політичних культур: особливості, проблеми / О. М. Чальцева // Трибуна. – 2004. – № 5–6. – С. 29–31. ○ Шатилов А. Постсоветские подходы к изучению политической культуры / А. Шатилов // Pro et Contra. – 2002. – Т. 7. № 3. – С. 183–194. ○ Щербаков А. Е. Место мифов в политической идеологии / А. Е. Щербаков // Полис. – 2004. – № 5. ○ Этничность и культурный плюрализм в контексте государственной политики // Полис. – № 4. – С. 30–52.	та термінологічного словника, 2 год.	під час опитування на семінарі).	листопад 2023 р.
Тема 8. Політичне мистецтво та художня політична література як складові політичної культури	лекція 2 год., семінарське заняття, 2 год.	○ . Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної 21 культури / Н. Тархова // Нова політика. – 2002. – № 2. – С. 52–54. ○ . Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К., 2004. ○ 38. Чальцева О. М. Порівняльний аналіз політичних культур: особливості, проблеми / О. М. Чальцева // Трибуна. – 2004. – № 5–6. – С. 29–31. ○ Шатилов А. Постсоветские подходы к изучению политической культуры / А. Шатилов // Pro et Contra. – 2002. – Т. 7. № 3. – С. 183–194. ○ Щербаков А. Е. Место мифов в политической идеологии / А. Е. Щербаков // Полис. – 2004. – № 5. ○ . Этничность и культурный плюрализм в контексте государственной политики // Полис. – № 4. – С. 30–52.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 4 год. підготовка індивідуальної роботи, 8 год.	4 б. (вибірково, під час опитування на семінарі). 10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	грудень 2023 р.
Тема 9. Політична культура українського суспільства	лекція 2 год., семінарське заняття 4 год.	○ . Рудакевич О. Політична культура української нації (Наукові засади дослідження та відродження) / О. Рудакевич // Мандрівець. – 1995. – № 1. – С.	підготовка конспекту семінарського заняття та термінологічного словника, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на	грудень 2023 р.

		69–80. ○ Рукавишников В. О. Политическая культура постсоветской России / В. О. Рукавишников // Социально-политический журнал. – 1998. – № 1. ○ Рыбаков В. Ислам и гражданское общество / В. Рыбаков // Мировая экономика и международные отношения. – 1996. – № 8. ○ . Скрыбін Д. «За веру царя и отечество» против прав человека? / Д. Скрыбін // Час UA. – 2005 – № 1. – С. 14–15. ○ Степаненко В. Влада і незалежний громадський контроль / В. Степаненко // Віче. – № 6. – 2000.		семінарі). 10 б. (усім студентам ставиться оцінка за контрольну роботу)	
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<i>Структура розподілу балів:</i> 1) усні відповіді на семінарських заняттях (із використанням власних конспектів та словників) – максимум 30 балів 2) індивідуальна робота (захист реферату) – максимум 10 балів; 3) контрольна робота (тести) – максимум 10 балів; 4) екзаменаційна робота – максимум 50 балів. <i>Загальна кількість – 100 балів, форма підсумкового контролю - екзамен.</i>				
Вимоги до письмової роботи	Письмове опитування здійснюється у формі тестів (або письмової контрольної роботи), що максимально оцінюються у 10 балів. Письмове ІНДЗ на одну із запропонованих викладачем тем здійснюється згідно наступних вимог: обсяг – 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Максимальна кількість балів за ІНДЗ - 10.				
Семінарські заняття	Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за п'ятибальною шкалою. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою				

	(максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -20).
Умови допуску до підсумкового контролю	За умови відпрацювання пропущених занять та належного виконання усіх завдань студент (-ка) допускається до екзамену (підсумкова оцінка є результатом сумування балів за всі виконані завдання та форми контролю). Усі види завдань студенти повинні виконати до моменту виставлення підсумкової оцінки (як правило підсумковий бал виставляється на останньому семінарському занятті). Мінімальна кількість підсумкових балів для допуску до екзамену – 25, максимальна – 50.

8. Політика курсу

Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття. У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

9. Рекомендована література

1. Алексєєнко І. Політична участь: здобутки, проблеми, перспективи / І. Алексєєнко // Вісн. Укр. акад. держ. Упр. При Президентові України. – 2009. – № 4. – С. 267–274.
2. Андрушкін Б. О. Політика и религия / Б. О. Андрушкін // Час UA. – 2005. – № 2. – С. 18–19.
3. Білий О. Соціальна уява і політична поведінка у пострадянській Україні / О. Білий // Політична думка. – 2000. – № 2.
4. Білик М. Особливості формування політичної культури сучасної молоді М. Білий // Соціальна психологія. – 2004. – № 4.
5. Варивода Я. Масова свідомість як об'єкт національної безпеки / Я. Варивода // Людина і політика. – 2001. – №2 (14). – С. 88–96.
6. Воловик В. Основні фактори становлення ідеології державотворення / В. Воловик // Віче. – 2001. – № 12. – С. 22–31.
7. Головатий С. Політична культура населення України / С. Головатий, Н. Паніна. – К.: Наукова думка, 1993.
8. Дем'яненко В. Ментальні характеристики політичної свідомості українців / В. Дем'яненко // Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 94–99.
9. Духнович В. Психологічна готовність до політичного вибору В. Духнович // Соціальна психологія. – 2004. – № 2. – С. 70–76.
10. Карнаух А. Формування політичної культури молоді на сучасному етапі / А. Карнаух // Людина і політика. – 2004. – № 5. – С. 134–139.
11. Кассирер Э. Техника современных политических мифов / Э. Кассирер // Философские исследования. – 2004. – № 3–4. – С. 165–186.
12. Козак В. Форми політичної участі громадян у державотворчих процесах / В. Козак // Політична думка. – 1997. – № 5.
13. Кольев А. М. Политическая мифология: реализация социального опыта / А. М. Кольев. – М.: Логос, 2003.
15. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні / В. Лісовий // Розбудова держави. – 1993. – № 3. – С. 52–57.
16. Майстренко І. Риси політичної культури: Східна Європа та Латинська Америка. Порівняльний аналіз / І. Майстренко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2004. – № 1. – С. 120–128.
17. Макєєв С. Сучасна Україна: громадянська свідомість і політична участь 20 населення / С. Макєєв // Політична думка. – 2000. – № 2. – С. 10–18.
18. Міндюк О. Державна ідеологія народів світу / О. Міндюк // Дзвін. – 2004. – № 8.

19. Мола В. Проблеми формування громадянина в Україні / В. Мола // Людина і політика. – 2003. – № 4.
20. Молчанов М. Політична культура України: радянська чи пострадянська / М. Молчанов // Сучасність. – 1995. – № 10. – С. 59–69.
21. Нагорна Л. П. Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні релігії / Л. П. Нагорна. – К., 1998.
22. Пленков О. Ю. Мифы науки против мифов демократии / О. Ю. Пленков. – СПб., 1997.
23. Политическая культура: теория и национальные модели. – М., 1994.
24. Полищук И. Концепція політичної культури: структурний аспект / И. Полищук // Персонал. – 2005. – № 6. – С. 26–30.
25. Полянська В. Символічна політика як політична реальність: концептуальні засади дослідження / В. Полянська // Людина і політика. – 2004. – № 2.
26. Попок А. Розвиток політичної свідомості українців в історичному контексті тоталітарної спадщини / А. Попок, Н. Шкробтійенко // Людина і політика. – 2002. – № 1. – С. 115–120.
27. Примуш М. Ідеологія і політичний режим / М. Примуш // Політика і час. – 2002. – № 10. – С. 61–65.
28. Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина української держави : зб. наук. праць / за ред. В. М. Литвина, М. М. Слюсаревського. – К. : Інф.-вид. центр т-ва «Знання України», 2001. – Вип. 3.
29. Релігія і політика в сучасній Україні / Курас І. Ф., Рибачук М. Ф., Кирюшко М. І. та ін., під ред. І. Ф. Кураса. – К. : ІПЕД, НАН України. – 2000.
30. Ребкало В. Культура громадянськості як чинник політичної соціалізації молоді / В. Ребкало, В. Шахов // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молоді : наукові праці та матеріали конференції. Випуск 1. – К. : Тов-во «Знання України», 2001.
31. Рудакевич О. Політична культура української нації (Наукові засади дослідження та відродження) / О. Рудакевич // Мандрівець. – 1995. – № 1. – С. 69–80.
32. Рукавишников В. О. Политическая культура постсоветской России / В. О. Рукавишников // Социально-политический журнал. – 1998. – № 1.
33. Рыбаков В. Ислам и гражданское общество / В. Рыбаков // Мировая экономика и международные отношения. – 1996. – № 8.
34. Скрябін Д. «За веру царя и отечество» против прав человека? / Д. Скрябін // Час UA. – 2005 – № 1. – С. 14–15.
35. Степаненко В. Влада і незалежний громадський контроль / В. Степаненко // Віче. – № 6. – 2000.
36. Тархова Н. Вплив національного менталітету на формування політичної культури / Н. Тархова // Нова політика. – 2002. – № 2. – С. 52–54.
37. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К., 2004.
38. Чальцева О. М. Порівняльний аналіз політичних культур: особливості, проблеми / О. М. Чальцева // Трибуна. – 2004. – № 5–6. – С. 29–31.
39. Шатилов А. Постсоветские подходы к изучению политической культуры / А. Шатилов // Pro et Contra. – 2002. – Т. 7. № 3. – С. 183–194.
40. Щербаков А. Е. Место мифов в политической идеологии / А. Е. Щербаков // Полис. – 2004. – № 5.
41. Этничность и культурный плюрализм в контексте государственной политики // Полис. – № 4. – С. 30–52.

Викладач

Москалюк М. Ф..